شمـاره صنـــدلی		باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۳ کرج دبیرستان استعدادهای درخشان شهید سلطانی ۳	تاریخ آزمـــون: ۱۴۰۲ / ۱۰ / ۲۰ زمانآزمـــون: ۷۵ دقیقـــه نـام دبیـــــر: آقای ..... عنـــوان درس: زبـان فارسـی ۳ تعـداد صفحـه: ۴
نام خانوادگی و نام :		نمـره و امضـا دبیـر:	
پایـه و رشتـــــه			

الف) بخش زبانی (۷نمره)

۱- معنی واژه های مشخص شده را بنویسید . ۱ نمره

الف)عصارهٔ تاکی به قدرت او شهد فایق شده. **ب)تن ز جان و جان ز تن مستور نیست .**

پ)سرد و سیه و خموش و آوند **ت) در تموز سوزان کویر از دل یخچالی سرد بیرون می آید .**

۲- غلط های املایی را بیابید واصلاح کنید .۱نمره (چهار مورد)

الف) صفای احورایی آن همه زیبایی ها که درونم را پر از خدا می کرد با این علم عددبین آلود . پس از گشت وگزار فرود آمدم.

ب) دیوار کهن روم که تاق ضربی دروازه های آن باقی است حکایت از روزگاران گذشته دارد .

پ) ناچار شده به مار قاشیهٔ حکومت سرهنگ ها پناه ببرد .

۳- با توجه به گروه واژگان زیر کلمات نادرست را مشخص کنید و آن ها را اصلاح کنید .(چهار مورد) ۱نمره

استقرار سلاح – اعتصاب کارگران – قربت و تنهایی – عاکفان کعبه – حتاکی و بی احترامی – اژدهای گرزه – شیر شرذه – منظر نظر - قرامت وتاوان

۴- چه واژه ای در بیت زیر حذف شده است آن را بیابید و نوع حذف را بنویسید .۵/.

بنده همان به که زتقصیر خویش عذر به درگاه خدا آورد

۵- نوع «را » در بیت زیر چیست ؟۲۵/.

گفت : نزدیک است والی را سرای آن جا شویم گفت : والی از کجا در خانهٔ خمار نیست ؟

۱- حرف اضافه ۲- مفعولی ۳- فک اضافه ۴- قیدی

۶- نقش های تبعی را بیابید .۵/. (دو مورد)

« ما را از غربت زندان شهر به میهن آزاد و دامن گسترمان ، کویر می برد نه ، باز می گرداند .

۷- در گروه های اسمی زیر وابسته وابسته را بیابید و نمودار پیکانی را رسم کنید .۵ /.(دومورد)

الف) مرز عالم دیگر ب) چند حلقه چاه

۸- نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید. ۷۵/.نمره

الف) چند شعاع کم نور خورشید از پس ابرها این نکته را بازگو می کند که روزی آفتابی نیست .

ب) صد تیغ جفا بر سر وتن دید یکی چوب تا شد تهی از خویش و نی اش نام نهادند

۹- با توجه به عبارت های داده شده :

الف : «هفت فرسخ راه را که پیمودیم در شهر سیرجان اتراق کردیم .»

ب: سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق

الف: در عبارت «الف» ممیّز را بیابید . ۲۵/.

ب: در شعر «ب» جملهٔ هسته و وابسته را در عبارت نشان دهید .۵/.

www-kanoon-ir

۱۰ – درستی و نادرستی عبارات را با توجه به شعر داده شده تعیین کنید .۵/.

۱- تا درد و ورم فرو نشیند کافور بر آن ضماد کردند

۲- با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند

الف: در بیت دوم یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی وجود دارد .

ب: در بیت یک نقش تبعی «معطوف» وجود دارد .

۱۱- در همه مصراع ها « نهاد + مفعول + مسند + فعل » وجود دارد به جز :۲۵/.

ا) درون فروماندگان شاد کن . ۲) خداوند زر بر کند چشم دیو

۳) پنهان مکن آتش درون را ۴) مژگان تو دل را هدف تیر ستم ساخت .

ب) بخش فکری (۸نمره)

۱۲- ابیات وعبارات را به فارسی روان معنی کنید .

الف) آتش است این بانگ نای ونیست باد ۵/.

ب)پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد ۵/.

پ) با جان بودن با عشق در سامان نیست ۲۵/.

ت)برکن ز بن این اساس تزویر بگسل ز هم این نژاد و پیوند . ۵/.

ث) هر که جز ماهی زآبش سیر شد هرکه بی روزی است روزش دیر شد ۷۵/.

ج) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هرکس که فکر جامعه را محترم نداشت ۵/.

چ) واصفان حلیهٔ جمالش به تقصیر عبادت معترف .۷۵/.

ح) عشق همه را به رنگ خود گرداند . ۲۵/.

۱۳- مفهوم مشترک این دو عبارت را بنویسید . (هر کدام جدا نوشته شود) (۱نمره)

الف) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق

چندت کنم حکایت ، شرح این قدر کفایت باقی نمی توان گفت الّا به غمگساران (عاشقان)

ب) می تواند حلقه بر در زد حریم حسن را در رگ جان ، هرکه را چون زلف ، پیچ وتاب است

« وصول به حسن ممکن نشود الّا به واسطهٔ عشق .»

۱۴- باتوجه به بیت داده شده چگونه انسان می تواند از وابستگی به مادیات رها شود ؟ ۵/.

یک دم ، غریق بحر خدا شو گمان مبر کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی

۱۵- در بیت (در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هرملّتی که مردم صاحب قلم نداشت) راز ماندگاری ملّت ها درچیست ؟۲۵/.

www-kanoon-ir

۱۶- دربیت (همچو نی زهری و تریاقی که دید همچو نی دمساز ومشتاقی که دید) « نی» چگونه با دیگران متفاوت است ؟ ۵/.

۱۷- شاعر در بیت زیر شنونده را برای بهره بردن از سخن گوینده به چه چیزی فراخوانده است ؟ ۲۵/.

مستمع صاحب سخن را بر سر کار آورد غنچهٔ خاموش بلبل را به گفتار آورد

۱۸- مفهوم دوبیت زیر را بنویسید .۵/(هر کدام جدا)

الف) چه غم دیوار امت را که دارد چون تو پشتیبان ؟ چه باک از موج بحر آن را که باشد نوح کشتیبان ؟

ب) خاکی است که رنگین شده از خون ضعیفان این ملک که بغداد وری اش نام نهادند

۱۹- درمتن « **ناله های گریه آلود آن روح دردمند وتنها را می شنوم . ناله های گریه آلود آن امام راستین وبزرگم را که همچون این شیعهٔ گمنام و غریبش ، در کنار آن مدینهٔ پلید ودر قلب آن کویر بی فریاد سر در حلقوم چاه می برد و می گریست** »منظور از « امام راستین وبزرگ » و «شیعهٔ گمنام وغریب » به ترتیب چه کسانی است؟۵/.

۲۰- در بیت« **ای جویبار جاری ! زین سایه برگ مگریز کاین گونه فرصت از کف دادند بی شماران** »
چگونه عاشقان فرصت عاشقی را از دست می دهند ؟۵/.

پ) بخش ادبی (۵نمره)

۲۱- آرایه های خواسته شده برای هر بیت را بیابید و توضیح دهید . ۱نمره

الف) همت از باد سحر می طلبم گر ببرد خبر از من به رفیقی که به طرف چمن است (استعاره)

ب)تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر چهر دلبند (حسن تعلیل)

۲۲ - باتوجه به عبارت های مشخص شده آرایه ها را بنویسید .۱نمره

الف) خانه ای کاو شود از دست اجانب آباد <u>ز اشک ویران کنش</u> آن <u>خانه که بیت الحزن است</u> (دوآرایه)

ب) گر در سرت <u>هوای</u> وصال است حافظا باید که خاک درگه اهل هنر شوی

ت) <u>در عشق کسی قدم نهد</u> کش جان نیست با جان بودن به عشق در سامان نیست

۲۳ – مصراع دوم بیت زیر چه آرایه هایی دارد ؟ (دو مورد) ۵/.

همه غیبی تو بدانی ، همه عیبی تو بدانی همه بیشی تو بکاهی ، همه کمّی فزاید

۲۴- در عبارت زیر یک واژه نمادین بیابید و رمز گشایی کنید ۵/.

ای عزیز ، پروانه قوت از عشق آتش خورد و بی آتش قرار ندارد .

www-kanoon-ir

۲۵ - این آثار از کدام نویسندگان است ؟۷۵/.

الف)مثل درخت در شب باران **ب)روایت سنگر سازان** **پ) تمهیدات**

۲۶- غزل اجتماعی در دورهٔ ..... رواج یافت .۲۵/.

۲۷- جای خالی را پر کنید .

الف:در مکتب حقایق پیش ادیب عشق ..... **۵/.**

ب: ..... **لبخندگاه گاهت ، صبح ستاره باران ۵/.**